Hukuk Bölümü 2008/167 E., 2009/141 K.

"İçtihat Metni"

Derbent Kaymakamlığı İlçe Tarım Müdürlüğü'nün 20.4.2006 gün ve 348 sayılı işlemi ile, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47. maddesinin (f) bendi uyarınca idari para cezası, aynı gün ve 349 sayılı trafikten men kararı ile de aynı Kanun maddesine istinaden 3 (üç) ay trafikten men kararı verilmiş ve bu yaptırımlar Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Derbent İlçe Müdürlüğü'nün 20.4.2006 gün ve 350 sayılı işlemi ile F. A.'a tebliğ edilmiştir.

Derbent Kaymakamlığı İlçe Tarım Müdürlüğü'nün 20.4.2006 gün ve 333 sayı işlemi ile, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 47. maddesinin (b) bendine göre M. A.'a idari para cezası verilmiş ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Derbent İlçe Müdürlüğü'nün 20.4.2006 gün ve 334 sayılı işlemi ile M. A.'a tebliğ edilmiştir.

F. A. ve M. A. vekili, Derbent Kaymakamlığı'nın(İlçe Tarım Müdürlüğü) 20.4.2006 gün ve 350 ve 334 sayılı kararlarının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 23.5.2007 gün ve D.İş:2006/543 sayı ile, muteriz vekili Derbent Kaymakamlığı İlçe Tarım Müdürlüğü'nce muterizler aleyhine 20.04.2006 tarih ve B12.4.İLM.0.42.42.03/(06-2)-333 sayılı idari para cezası yazıldığını, davalı idarenin ceza kesmede usule uymadığını, bir olayda yani bir fiilde tek ceza kesilmesi gerekirken dolayısıyla tek bir idari para cezası kesilmesi gerekirken hem araca hem kişiye ayrı ceza kesildiğini, ceza kesilen yerin meskun mahal dışı olduğunu, taşınan malların pazar yerine götürülen mallardan olmadığını bu sebeple aleyhine kesilen idari para cezasının iptalini talep ettiği, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nda, Kanunun öngördüğü cezaların meskun mahal içinde kesilebileceğine dair bir hüküm olmadığı, meskun mahal içi dışı diye bir ayrımın ilgili Kanunun uygulanmasında söz konusu olmadığı, ilgili şahısların kendileri hayvanları satmak için Derbent'e getirdiklerini ifade ettikleri, hayvan sahibi M. A.'a hayvan sahibi olmasından dolayı, F. A.'a ise nakil vasıtasının sahibi olmasından dolayı idari para cezası verildiğinin anlaşıldığı, Mahkemelerince celbedilen itiraza konu idari para cezası kararı ve ekleri ile itiraz ve cevap dilekçeleri birlikte değerlendirildiğinde; 3285 sayılı Kanun'un 47/3 maddesinde, "Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir" hükmünü getirdiğinden Kabahatler Kanunu'nun 19.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun'la değişik 3 üncü maddesi dikkate alınarak görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

F. A. vekili, bu kez dilekçe ret kararı üzerine yenilediği dava dilekçesi ile, Derbent Kaymakamlığı (İlçe Tarım Müdürlüğü'nün) 20.4.2006 gün ve 348 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 2. İDARE MAHKEMESİ; 5.3.2008 gün ve E:2007/1349 sayı ile, davacı F. A. vekili tarafından davacının 3285 sayılı Kanun'un 47. maddesinin "f" bendi gereğince 1.647.-YTL para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 20.4.2006 tarih ve 348 sayılı işlemin iptali istemiyle Derbent Kaymakamlığı'na karşı dava açıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddelerinden söz ederek, 3285 sayılı Hayvan ve Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 56. maddesinde ise, bu kanuna göre verilen idari para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği hükme bağlanmış iken, 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 456. maddesi ile 3285 sayılı Kanun'un 56. maddesi "Bu Kanunda yazılı olan idarî yaptırımlara mahallî mülkî amir tarafından karar verilir." şeklinde değiştirildiği, dosyanın incelenmesinden, davacının 3285 sayılı Kanun'un 47. maddesinin "f" bendi gereğince 1.647,00YTL idari para cezası ile cezalandırıldığı, davacı tarafından bu para cezasının iptali istemiyle Konya 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nde açılan davada anılan Mahkemenin 23.5.2007 tarih ve 2006/543 Değişik İş sayılı kararı ile; davacının itirazının görev yönünden reddine karar verildiği, bu kararın 3.7.2007 tarihinde kesinleştiği, davacı tarafından 2.8.2007 tarihinde Mahkemeleri kayıtlarına giren dilekçe ile dava konusu idari para cezasının iptali istemiyle dava açıldığı, açılan bu davada Mahkemelerinin 12.9.2007 tarih ve E:2007/953, K:2007/1264 sayılı kararı ile dilekçe ret kararı verildiği, bunun üzerine 25.10.2007 tarihinde Mahkemeleri kayıtlarına giren dilekçe ile bakılan davanın usulüne uygun olarak yeniden açıldığının anlaşıldığı, olayda, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu uyarınca verilen para cezalarına karşı açılacak davalarda idari yargı mercilerinin görevli olduğunu belirten 3285 sayılı Kanun'un 56. maddesindeki hükmün yürürlükten kaldırılmış olması ve bu konuda 3285 sayılı Kanun'da başka bir hükmün de bulunmaması karşısında, 3285 sayılı Kanun uyarınca verilen para cezalarında görevli mahkemenin genel kanun niteliği taşıyan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca adli yargı mahkemeleri olduğu kanaatine varıldığı gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi gereğince, Konya 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 23.5.2007 tarih ve 2006/543 Müt. sayılı kararı ile görev yönünden reddedilen ve Mahkemelerinde açılmış bulunan işbu davanın adli yargının görev alanına girdiği kanaatine varılmış olduğundan, dava dosyası ve eklerinin görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli merciin belirlenmesine ilişkin karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 1.6.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…

…."açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında Fadime Aksoy'a verilen idari para cezası yönünden doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu

ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 3285 sayılı Kanun'un 47. maddesinin (f) bendine göre verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

8.5.1986 tarih ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nun 19.4.2001 tarih ve 4648 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile değişik 47. maddesinin (f) bendinde, bu Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrası ile 24 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla; menşe şahadetnamesi veya veteriner sağlık raporu olmayan hayvan ve hayvan maddelerini taşıyan nakil vasıtalarının üç ay süre ile trafikten men edilerek nakil vasıtalarının sahiplerine beşyüzmilyon lira idari para cezası verileceği; 56. maddesinin 4854 sayılı Kanun'un 5. maddesi ile eklenen 2. fıkrasında, bu Kanunda yazılı olan idari para cezalarının o yerin en büyük mülki amiri tarafından verileceği, verilen idarî para cezalarına dair kararların ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edileceği, bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itirazın, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmayacağı, itiraz üzerine verilen kararın kesin olduğu, itirazın, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılacağı, bu Kanuna göre verilen idarî para cezalarının 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunacağı öngörülmüşken; 56. madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 456. maddesiyle, "Bu Kanunda yazılı olan idarî yaptırımlara mahallî mülkî amir tarafından karar verilir" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nda son haliyle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde," (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının F. A.'a verilen idari para cezası yönünden kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ:Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Konya 2. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Konya 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 23.5.2007 gün ve D.İş:2006/543 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ F. A.'a verilen idari para cezası yönünden KALDIRILMASINA, 1.6.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.